

XATIRƏ

Yaxşı sənətkarlar gərək unudulmasın!

Əhsən Dadaşovun "Şur"undan olmazdı

Bu ecazkar sənət sahibindən söz düşəndə ilk növbədə onun çaldığı "Şur"u xatırlayırlar: "Rəhmətliyin "Şur"undan olmazdı", "Onun "Şur" çalmağında yoxdu" - deyirlər... Doğrudan da "Şur" Əhsənin xüsusi bir sevgiyə, böyük ilhamla, ilahi duyğularla yaratdığı muğam idi. Hələ tarzenin sağlığında "Əhsənin mizrabları", "Əhsənin xalları", "Əhsənin barmaqları", "Əhsənin çalğısı" kimi ifadələr dillərdə gəzirdi. Onun hər mizrabı üreyinin döyüntüsü, hər bir xalı qəlbinin səsidir. Əhsən Dadaşovun çalğısı ürəkden gələn və ürəkləri titrədən çalğıdır. Çaldığı hər muğamda Əhsən bir ömür yaşayır...

Tərənə MƏHƏRRƏMOVA

"ÇAHARGAH"IN 14 YAŞLI İFAÇISI

Əhsən Dadaşov musiqiyə lap kiçik yaşlarından həvəs göstərmişdir. O, ilk dəfə çoban tüyü çalmağı öyrənib. Bir müddət keçdikdən sonra tar çalmağa həvəs göstərmişdir. Bakı musiqi məktəbinə daxil olanda balaca tarzenin 13 yaşında var. Ancaq o, istedadı ilə bütün şagirdlərdən fərqlənirdi.

Bir gün musiqi məktəbində valideynlər üçün böyük konsert veriləcəkdi. Yuxarı sinif şagirdləri və ən yaxşı ifaçılar konsertə böyük hazırlıqla aparıldılar. Səhnəyə 14-15 yaşlarında kiçik bir oğlan daxil olur. O, stulda əyləşərək "Çahargah" muğamını ifa etməyə başlayır. Onun zərif barmaqların tarın perdanları üzərində sürətlə hərəkət etdikcə, simlərdən qopan həzin və ahəngdar musiqi tərənələri salondakıları heyretə salır...

Salonu alqış səsi bürüyür. Qabaq sırada oturmaq anası da iftixarla oğluna baxaraq onu alqışlayır...

Musiqi məktəbində şagirdlərin çalğısına qulaq asmağa rəhmətlik Üzeyir Hacıbəyov da gəlmişdi. Üzeyir bəy ondan soruşdu: "Balaa, adın nədir?" Cavab verdi ki, adım Əhsəndir. Üzeyir bəy gülməyəyərk: "Əhsən sənə, Əhsən!" deyir.

Dörd il sonra o, xalq çalğı aletləri orkestrinin solisti oldu. İstedad və bacarığı ilə hamını heyran edən Əhsən getdikcə öz sənətinin sahibi olur, daha məharətlə çalmağa başlayır.

"ƏHSƏNİN ANSAMBLI"

Əhsən Dadaşov muğam ifaçılığına özünəməxsus üslub gətirib. Tarzenin çaldığı muğamlar onun ömür salnaməsidir, yaşadığı sevinclərdi, qəmlərdir.

Görkəmli tarzen uzun müddət Azərbaycan televiziyası və radiosu-nun xalq çalğı aletləri orkestrində işləyib, ikinci tarlar qrupunun konsertmeysteri olmuş. Solo hissələri adətən ona tapşırırdılar. Çalğı orkestr musiqçilərinin özünə də xoş gəlirdi. Səid Rüstəmovun "Oxu, tar" mahnısının muğam solusunu - "Bax, mahnısının muğam çalğıdır. Kolaytayı Şiraz"ı da Əhsən çalğırdı. Kolaytayı Şiraz"ı da Əhsən çalğırdı. Kolaytayı Şiraz"ı da Əhsən çalğırdı. Kolaytayı Şiraz"ı da Əhsən çalğırdı.

samblının bədi rəhbəri Adil Bağirov da sənət dostunu xeyirxah, sadə və səmimi bir insan kimi xatırlayır:

Əhsən çox istedadlı insan idi. Əvvəlcə Səid Rüstəmov adına xalq çalğı aletləri orkestrinin solisti işləyirdi. 60-cı ildə isə xalq çalğı aletləri ansamblını yaratdı. O vaxt Səid Rüstəmovu televiziyaaya çağıraraq Əhsən Dadaşov haqqında danışmasını istəyiblər. Deyiblər ki, siz onu çox cavan yaşlarında, vətəndaşlıq pasportu olmayanda götürmüşünüz. Səid müəllim: "O, çalmaq pasportunu almışdı"-cavabını verib. Əhsən Dadaşovun ansamblı rəhbərlik etdiyi vaxtlarda Əbülfət Əliyev, Zeynəb Xanlarova, Nəzakət Məmmədova, Şövkət xanım, Gülağa Məmmədova və b. müğənnilər bizim müşayiətimizlə oxuyardı. Solo hissəsini Əhsən çalğırdı. Əhsən müəllim Bülbülə də işləyib. Bu sənətkarlarla yazılan lent yazıları da saxlanıb. Qədir Rüstəmovun ifasında "Sona bülbüllər" mahnısını da o vaxt biz yazmışıq.

Sənət adamları yaxşı bilirlər ki, hər mahnı öz ifaçısını tapana qədər yol gəlir. Doğrudan da Qədir Rüstəmov və onun "Sona bülbüllər"i Əhsən Dadaşovun Azərbaycan musiqi çalğısında böyük bir kəşfdir.

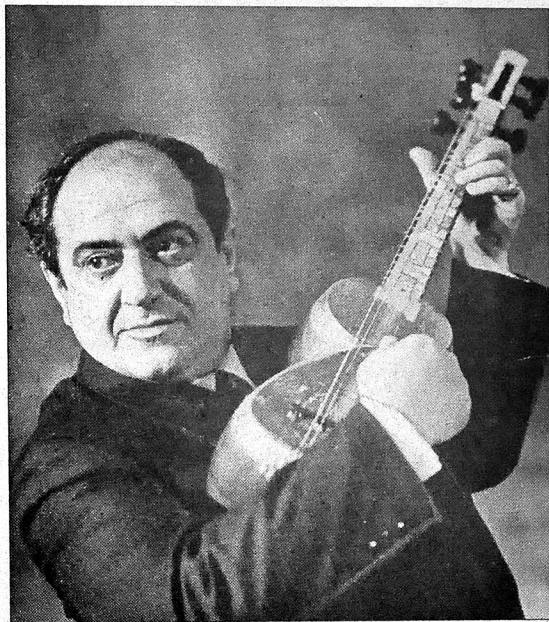
İfaçılıq məharətinə, çalğısına görə bəxtəvərlilik verib xoşbəxt adlandırmışız bu sənətkarın uşaq kimi kövrək və rəhmli üreyi, xeyirxah səmimiyyəti olub:

Atam haqqında söz düşəndə hamı onun güleriyə, xoşxasiyyət, zara-fətclı bir insan olduğunu qeyd edirdiyəm. Onun uddu çaldığı "Şur" çox məşhurdur. Ancaq ud atamın tərddən sonrakı tapıntısı idi. O, ilk növbədə tar ustası olub. Udu gətirəndən sonra ona könlü çox yadı və məşğul olmağa başladı. Hətta ömrünün axırlarına yaxın tarla ud onun üçün eyni idi.

Atamın ölümündən sonra ansamblı dəyişikliklərə çəkilmişdi. Adil Bağirov ənənələri nə qədər qoruyub saxlamağa çalışsa da, atamın yeri həmişə ansamblıda görünür. Atam dünyasını dəyişəndən sonra Adil Bağirov, Şəfiqə xanım, Vəciyyə xanım mürciəti edərək ansamblın atamın xatirəsinə uyğun "Xatirə" ansamblı adlandırılmasını istədilər. Hazırda ansambl atamın adını daşıyır.

Atam Şövkət xanımın, İslam Rzaeyevin oxumağını çox xoşlayırdı. Bu müğənnilərlə atamın rəhbərlik etdiyi ansamblın solisti olmağa yanaşdı, ona qəlbən çox yaxın idilər. Rəşid Behbudovla çox ölkələrdə qəst-trolda olmuşdu. Atam ümumiyyətlə, incəsənətin bütün növlərini çox sevirdi.

"Xatirə" xalq çalğı aletləri an-

UNUDULMAYAN SƏNƏTKAR

Atamı vaxtaşırı yada salırlar - deyər ki, sən hələ heyata təzə qədəm qo-yursan, hələ həyatı başa düşmərsən. Yaşadığın mənə başa düşəcəksən. Doğrudan da atamın sözlərindəki həqiqəti indi başa düşürəm.

Mən də atamın yolunu davam etdirərək musiqini seçdim - deyər Xanım sözüne davam edir. Hazırda Bülbül adına orta ixtisas musiqi məktəbində fortepianodan dərslər deyirəm. Həmişə atama: "Sən mənə tapşırırsan?"-deyendə hirsələnirdi. "Sən nə danışırsan, musiqini tapşırırsansa, o, musiqiçi deyil. Mən elə sənətdir ki, onu gizlətmək olmaz. Bacarığını göz qabağından olmaldı"- deyər cavab verirdi. Qardaşım isə musiqini seçmədi. O, mühəndis oldu. İndi hərbi işdə qulluq edir.

Xalq arasında da Əhsən Dadaşovun böyük hörməti olub. O, insanların ünsiyyətlə olmağı və onlara yaxşılıq etməyi çox sevirdi, imkanı daxilində hamının ölindən tutarmış. Qohum-qonşuların onun başına and içirdi. Görkəmli tarzenin dəfn günü hamı bu hörmətin bir daha şahidi olub.

Atam Moskvada müayinədən keçdi. Mələm oldu ki, müalicəsiz xəstəliyə tutulub - deyər Xanım danışırdı. Xəstəliyi çox sürətlə inkişaf etdi. Ancaq o, ümidini üzmürdü. Ona elə gəlirdi ki, sağalacaq. Həmin xəstəlikdən vofat etdi. Atam dünyasını dəyişəndə 51 yaşında idi. Qardaşımın 12, mənə 16 yaşım vardı. Biz hələ həyatı yaxşı dərk etməyirdik. Hərdən bilirdik ki, atamiz belə tez dünyasını dəyişəcək? Yoxsa onunla çoxlu söhbət edərdik, çox şeyləri özümlüzcün ayırd edərdik...

P.S. Avqustun 16-sı Əhsən Dadaşovun doğum günüdür.